

4483 Sayılı Kanunun Kapsamı ve Uygulanması

4483 SAYILI KANUNUN KAPSAMI

4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun'un Devlet ve diğer kamu tüzel kişilerinin genel idare esaslarına göre yürüttükleri kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevleri ifa eden memurlar ve diğer kamu görevlilerinin görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacağı Kanun'un 2nci maddesi ile hüküm altına alınmıştır.

4483 Sayılı Kanunun uygulanabilmesi için iki şartın birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Bunlar, failin memur olması ve suçun memuriyet görevinden doğması veya görev sırasında işlenmiş olmasıdır.

Buna göre; mezkur kanun hükümleri 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 4/A maddesine göre istihdam edilen memurların memuriyet görevleri sebebiyle işledikleri suçlar hakkında uygulanacak, 4/B ve D maddesinde sayılan sözleşmeli personel ve işçiler hakkında uygulanmayacaktır.

Kanun kapsamına giren memurların işlediği tüm suçlar değil, memuriyet görevinden doğan ya da memuriyet görevini ifası sırasında işlenen suçlar 4483 Sayılı Kanundaki usule göre soruşturulur. İşlenen suç eğer memuriyet görevi ile ilgili değilse veya memuriyet görevi sırasında işlenmemişse genel hükümlere göre kovuşturma yapılır.

Görevden doğan suç kavramını; memurların memuriyet nedenleriyle ve görevleri dolayısıyla işlemiş oldukları suçlar, görev sırasında işlenen suç kavramını ise; memurun görevini yaparken işledikleri suçlar olarak açıklayabiliriz.

Devlet Memurlarının görevleri sebebiyle işledikleri bazı suçlardan dolayı haklarında 4483 Sayılı Kanun uygulanmaz.

Bu suçlar;

- İrtikap,
- Rüşvet,
- İhtilas;
- Zimmete para geçirme,
- Görev sırasında veya görevinden dolayı kaçakçılık,

- Resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma,
- Devlet sırlarını açıklama veya açıklanmasına sebebiyet verme,

olup, bunlar hakkında 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu hükümleri uygulanır.

4483 Sayılı Yasa kapsamında olan suçları ise şöyle sıralayabiliriz;

Memuriyet görevini suiistimal veya ihmal suçları

- Keyfi muamele suçu,
- Sert muamele suçu,
- Memuriyet sırrını ifşa ve kararları tehir suçu,
- Vakıf olduğu suçu haber vermeme suçu,
- Ticaret yapmak suçu,
- Görevi ihmal suçu,
- Görevi kötüye kullanma suçu

Memurun Kişilere Karşı Kötü Muamele Suçu

- İşkence suçu
- Dayak ve kötü muamele suçu
- Mülkiyet hakkını ihlal suçu
- Mülkiyet hakkına kötü muamele suçu
- Para cezasının fazla tahsili suçu
- Fazla vergi tahsilatı suçu

Evrakta sahtekarlık suçu

- Evrakta sahtekarlık suçu
- Evrakın suretinde, resmi işlemlerin muhtevasını tevsikte sahtekarlık suçu

- Evrakın özünde sahtekarlık suçu

SORUŞTURMA İŞLEMLERİ

SORUŞTURMAYA İZİN VERMEYE YETKİLİLER

Kanunun 3üncü maddesi memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında soruşturma izni vermeye yetkili merciler:

- a) İlçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında kaymakam,
- b) İlde ve merkez ilçede görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında vali,
- c) Bölge düzeyinde teşkilatlanan kurum ve kuruluşlarda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında görev yaptıkları ilin valisi,
- d) Başbakanlık ve bakanlıkların merkez ve bağlı veya ilgili kuruluşlarında görev yapan diğer memur ve kamu görevlileri hakkında o kuruluşun en üst idari amiri,
- e) Bakanlar Kurulu kararı ile veya Başbakanlık ve bakanlıklar ile bağlı kuruluşların merkez teşkilâtında görevli olup, ortak kararla atanan memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında ilgili bakan veya Başbakan,
- f) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri ve yardımcıları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı,
- g) Cumhurbaşkanlığında görevli memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri, Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreteri hakkında Cumhurbaşkanı,
- h) Büyükşehir belediye başkanları, il ve ilçe belediye başkanları; büyükşehir, il ve ilçe belediye meclisi üyeleri ile il genel meclisi üyeleri hakkında İçişleri Bakanı,
- i) İlçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında kaymakam,

merkez ilçelerdeki belde belediye başkanları ve belde belediye meclisi üyeleri hakkında bulundukları ilin valisi,

j) Köy ve mahalle muhtarları ile bu Kanun kapsamına giren diğer memurlar ve kamu görevlileri hakkında ilçelerde kaymakam, merkez ilçede vali,

olarak belirtilmiştir. Yokluklarında ise vekilleri tarafından bu yetkinin bizzat kullanılacağı, yetkili mercilerin saptanmasında, memurun veya kamu görevlisinin suç tarihindeki görevinin esas alınacağı, Ast ile üst memurun aynı fiile iştiraki halinde izin, üst memurun bağlı olduğu merciden isteneceği hükmüne yer verilmiştir.

OLAYIN YETKİLİ MERCİLERE İLETİLMESİ, İŞLEME KONULMAYACAK İHBAR VE ŞİKAYETLER

Cumhuriyet başsavcıları, memurlar ve diğer kamu görevlilerinin bu Kanun kapsamına giren suçlarına ilişkin herhangi bir ihbar veya şikâyet aldıklarında veya böyle bir durumu öğrendiklerinde ivedilikle toplanması gerekli ve kaybolma ihtimali bulunan delilleri tespitten başka hiçbir işlem yapmayarak ve hakkında ihbar veya şikâyetle bulunulan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesine başvurmaksızın evrakın bir örneğini ilgili makama göndererek soruşturma izni isterler.

Diğer makam ve memurlarla kamu görevlileri de, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini ihbar, şikâyet, bilgi, belge veya bulgulara dayanarak öğrendiklerinde durumu izin vermeye yetkili mercie iletirler.

Bu Kanuna göre memurlar ve diğer kamu görevlileri hakkında yapılacak ihbar ve şikâyetlerin soyut ve genel nitelikte olmaması, ihbar veya şikâyetlerde kişi veya olay belirtilmesi, iddiaların ciddî bulgu ve belgelere dayanması, ihbar veya şikâyet dilekçesinde dilekçe sahibinin doğru ad, soyad ve imzası ile iş veya ikametgâh adresinin bulunması zorunludur.

Üçüncü fıkradaki şartları taşımayan ihbar ve şikâyetler Cumhuriyet başsavcıları ve izin vermeye yetkili merciler tarafından işleme konulmaz ve durum, ihbar veya şikâyetle bulunana bildirilir. Ancak iddiaların, sıhhati şüpheye mahal vermeyecek belgelerle ortaya konulmuş olması halinde ad, soyad ve imza ile iş veya ikametgâh adresinin doğruluğu şartı aranmaz. Başsavcılar ve yetkili merciler ihbarcı veya şikâyetçinin kimlik bilgilerini gizli tutmak zorundadır.

Cumhuriyet başsavcılıkları ile izin vermeye yetkili merciler ihbar ve şikâyetler konusunda daha önce sonuçlandırılmış bir ön inceleme olması halinde müracaatı işleme koymazlar. Ancak ihbar veya şikâyet eden kişilerin konu ile ilgili olarak daha önceki ön incelemenin neticesini etkileyecek yeni belge sunması halinde müracaatı işleme koyabilirler.

ÖN İNCELEME VE RAPOR

İzin vermeye yetkili merci, bu Kanun kapsamına giren bir suç işlendiğini bizzat veya yukarıda belirtildiği şekilde öğrendiğinde bir ön inceleme başlatır.

Ön inceleme, izin vermeye yetkili merci tarafından bizzat yapılabileceği gibi, görevlendireceği bir veya birkaç denetim elemanı veya hakkında inceleme yapılanın üstü konumundaki memur ve kamu görevlilerinden biri veya birkaçı eliyle de yaptırılabilir. İnceleme yapacakların, izin vermeye yetkili merciin bulunduğu kamu kurum veya kuruluşunun içerisinde belirlenmesi esastır.

Ön inceleme ile görevlendirilen kişi veya kişiler, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisinin ifadesini de almak suretiyle yetkileri dahilinde bulunan gerekli bilgi ve belgeleri toplayıp, görüşlerini içeren bir rapor düzenleyerek durumu izin vermeye yetkili mercie sunarlar. Yetkili merci bu rapor üzerine soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine karar verir. Bu kararlarda gerekçe gösterilmesi zorunludur.

SÜRE

Yetkili merci, soruşturma izni konusundaki kararını suçun öğrenilmesinden itibaren ön incelemenin tamamlanması dahil otuz gün içinde verir. Bu süre, zorunlu hallerde on beş günü geçmemek üzere bir defa uzatılabilir.

Soruşturma izni, şikayet, ihbar veya iddia konusu olaylar ile bunlara bağlı olarak ileride soruşturma sırasında ortaya çıkabilecek konuları kapsar.

Soruşturma sırasında izin verilen olay ve konudan tamamen ayrı veya farklı bir suç olarak nitelendirilebilecek bir olay ortaya çıktığında, yeniden izin alınması zorunlu olup, suçun hukuki niteliği değiştiğinde, yeniden izin alınması gerekmez.

İTİRAZ

Yetkili merci, soruşturma izni verilmesine veya verilmemesine ilişkin kararını Cumhuriyet başsavcılığına, hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisine ve varsa şikayetçiye bildirir.

Soruşturma izni verilmesine ilişkin karara karşı hakkında inceleme yapılan memur veya diğer kamu görevlisi; soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı ise Cumhuriyet başsavcılığı veya şikayetçi itiraz yoluna gidebilir. İtiraz süresi, yetkili merciin kararının tebliğinden itibaren on gündür.

SORUŞTURMA İZNİNİN GÖNDERİLECEĞİ MERCİ

Soruşturma izninin kesinleşmesi ya da soruşturma izni verilmemesine ilişkin karara karşı yapılan itirazın kabulü üzerine dosya, derhal yetkili ve görevli Cumhuriyet başsavcılığına gönderilir. İzin üzerine ilgili Cumhuriyet başsavcılığı, Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ve diğer kanunlardaki yetkilerini kullanmak suretiyle hazırlık soruşturmasını yürütür ve sonuçlandırır.

HAZIRLIK SORUŞTURMASINI YAPACAK MERCİLER

Hazırlık soruşturması genel hükümlere göre yetkili ve görevli Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından yapılır.

Hazırlık soruşturması sırasında hâkim kararı alınmasını gerektiren hususlarda, genel hükümlere göre yetkili ve görevli sulh ceza hâkimine başvurulur.

YETKİLİ VE GÖREVLİ MAHKEME

Davaya bakmaya yetkili ve görevli mahkeme, genel hükümlere göre yetkili ve görevli mahkemedir.

Ayrıca, bu Kanun kapsamındaki suçların iştirak halinde işlenmesi durumunda memur olmayan, memur olanla; ast memur, üst memurla aynı mahkemede yargılanır.

Bu Kanunun uygulanmasında vekiller, asillerin tabi olduğu usule tabidir.

Dil Undefined